

В.О. Рубежанська, асистент (*ЛНУ імені Тараса Шевченка, Старобільськ*)
Є.О. Безпала, студент (*ЛНУ імені Тараса Шевченка, Старобільськ*)

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СТЕЙКХОЛДЕРНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД

Підприємництво грає важливу роль у забезпеченні високого рівня показників економічного розвитку регіонів та країни в цілому. Однак, на сьогоднішній день бізнес в Україні функціонує у досить складних та несприятливих умовах, які негативно впливають на стан його фінансово-економічної стабільності. Серед таких негативних факторів можна виділити: корумпованість, рейдерство та бюрократію, які позбавляють можливості ведення прозорого бізнесу; недосконалу податкову систему, що зумовлює перехід підприємств у тіньовий сектор економіки та ведення подвійної бухгалтерії; низьке фінансове забезпечення підтримки ініціатив започаткування бізнесу, до чого додається проблема доступу до кредитних ресурсів та інвестицій; недостатній рівень венчурного підприємництва та низький рівень інноваційного персоналу, внаслідок чого малі підприємства неспроможні належно конкурувати з великими та середніми підприємствами; слабку та подекуди декларативну державну підтримку підприємництва.

В умовах складного зовнішнього середовища забезпечення фінансово-економічної стабільності функціонування будь-якого підприємства має базуватися на впровадженні комплексного підходу з урахуванням інтересів усіх груп стейкхолдерів (зацікавлених сторін). Засновником теорії стейкхолдерів є професор адміністрування Р. Фрімен. Вчений у праці «Strategic Management: A Stakeholder Approach» вперше ввів поняття «зацікавлена сторона» (stakeholder), під якою розумів групу, котра чинить вплив на досягнення організації своїх цілей чи на роботу організації у цілому [1]. Тобто, відповідно до теорії стейкхолдерів цілі діяльності підприємства мають включати інтереси різних зацікавлених груп.

Серед всієї сукупності стейкхолдерів, які мають вплив на функціонування підприємств, можна виділити внутрішніх стейкхолдерів (персонал та власники підприємства) та зовнішніх стейкхолдерів, до яких відносяться покупці (замовники), постачальники, конкуренти, державні органи, ЗМІ, фінансові організації [2]. Кожне окреме підприємство визначається пріоритетними 2-3 групами стейкхолдерів. Як правило, до них відносяться: конкуренти, покупці (замовники) та персонал. Аналіз впливу персоналу на фінансово-економічну стабільність підприємства полягає в попередженні ризиків та загроз з боку співробітників

підприємства, які можуть вплинути на його стабільне функціонування. До таких загроз відносяться: низький професіоналізм, розголошення комерційної таємниці, відсутність стабільної середньої ланки менеджерів, невідповідність кваліфікації займаної посади, розкрадання матеріальних цінностей, неефективна організація системи управління персоналом, неефективна система мотивації, неналагоджена система відбору персоналу при прийомі на роботу тощо. Тому створення умов для забезпечення лояльності персоналу на підприємстві є найважливішою умовою фінансово-економічної стабільності його функціонування.

Що стосується суб'єктів зовнішнього середовища, то найвпливовішою відносно економічної безпеки підприємства групою стейкхолдерів є покупці (замовники). Саме завдяки лояльності покупців, сприятливого відношення споживачів до підприємства та продукції досягаються показники успішності та стабільності підприємства. До основних загроз фінансово-економічній стабільності функціонування підприємства з боку покупців можна віднести: зміну смаків покупців, низьку платоспроможність, незадоволення якістю продукції тощо. Загрози фінансово-економічній стабільності підприємства з боку конкурентів завжди обумовлені тим, наскільки сумлінні (несумлінні) методи конкурентної боротьби обирає підприємство-конкурент. До таких загроз відносяться: промислове та економічне шпигунство, підробка продукції конкурентами, переманювання кваліфікованого персоналу, інформаційна війна, наявність на ринку товарів конкурентів, більш привабливих за ціною, якістю та експлуатаційними характеристиками тощо.

Таким чином, взаємодія підприємства зі стейкхолдерами завжди пов'язана як з можливістю розвитку підприємництва при гармонізації їх інтересів, так і з можливістю виникнення додаткових небезпек та загроз в умовах наявності конфлікту інтересів. Своєчасне виявлення загроз при взаємодії зі стейкхолдерами підприємства та оцінка рівня фінансово-економічної стабільності відіграють найважливішу роль в забезпеченні позитивної динаміки його функціонування і подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Freeman R. E. Strategic Management: A Stakeholder Approach / R. E. Freeman. Boston: Harpercollins College Div, 1984. 275 p.

2. Шкроміда Н.Я. Стейкхолдери як основні фактори впливу на економічний потенціал підприємства: необхідність їх обліку та аналізу / Н.Я. Шкроміда // Вісник Прикарпатського університету. Економіка. – 2014. – №10. – С. 83-87.